

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВІЛЬНОЇ ТА ГРЕКО-
РИМСЬКОЇ БОРОТЬБИ В УКРАЇНІ

Виконав: студент 2 курсу
групи ФКb1-M17
спеціальності 014.11 Середня освіта
(Фізична культура)
Кусяк Іван Григорович
Керівник: Шишкін О. П., доцент кафедри
спорту і спортивних ігор
Рецензент: Солопчук Д.М., кандидат
педагогічних наук, доцент кафедри
фізичного виховання

Кам'янець-Подільський - 2018 року

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. РОЗВИТОК СПОРТИВНОЇ БОРОТЬБИ В СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ.....	7
1.1. Особливості становлення і розвитку спортивної боротьби в Стародавньому світі.....	7
1.2. Історія зародження і розвитку спортивної боротьби в Стародавній Греції.....	9
1.3. Теорія походження спортивної боротьби в Стародавньому Римі	13
1.4. Поява і розвиток різних видів спортивної боротьби.....	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	38
2.1. Методи досліджень.....	38
2.2. Організація досліджень.....	42
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ БОРОТЬБИ В УКРАЇНІ ТА В СВІТІ	44
3.1. Виникнення, становлення і розвиток спортивної боротьби в Україні	44
3.2. Міжнародна федерація боротьби (ФІЛА): виникнення та історія	57
3.3. Організаційно-правові, соціально-політичні і економічні умови функціонування спортивної боротьби в Україні	64
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- СРСР** - Союз Радянських Соціалістичних Республік
- ФІЛА** - Міжнародна федерація об'єднаних стилів боротьби
- ЗАМСО** - Загальна асоціація міжнародних спортивних організацій
- СЕЛА** - Центральна європейська легкоатлетична асоціація
- АСБУ** - Асоціація спортивної боротьби України
- ДЮСШ** - дитячо-юнацька спортивна школа
- СДЮШОР** - спортивна дитячо-юнацька школа олімпійського резерву
- УОР** - училище олімпійського резерву
- ШВСМ** - школа вищої спортивної майстерності
- МОК** - Міжнародний Олімпійський комітет
- НОК** - Національний Олімпійський комітет
- МС** - Майстер спорту
- МСМК** - Майстер спорту міжнародного класу
- ЦВК** - Центральний виконавчий комітет
- СНД** - Співдружні незалежні держави

ВСТУП

Актуальність дослідження. Спорт як важливий соціальний феномен пронизує всі рівні сучасного соціуму, впливаючи на основні сфери життєдіяльності суспільства. Він впливає на національні відносини, ділове життя, суспільне становище, формує моду, етичні цінності, спосіб життя людей.

В умовах глобалізації спорт стає важливим політичним, соціальним і економічним фактором, що вимагає сучасного підходу. Для спортивної галузі сьогодні особливо актуальні завдання розробки ефективних механізмів керування, взаємодії бізнесу і спорту, поліпшення умов інвестування, експертно-консультативної допомоги спортивним організаціям.

Соціально-економічні та політичні реформи в Україні, обумовлені розпадом Радянського Союзу і переходом до нових ринкових відносин, професіоналізація та комерціалізація олімпійського спорту суттєво вплинули на розвиток спорту в нашій країні, реорганізацію системи його управління і підготовки спортсменів.

Останніми роками спорт опинився під інтенсивним впливом зовнішніх і внутрішніх чинників, обумовлених здебільшого змінами соціально-політичного устрою після набуття Україною незалежності, складним економічним станом країни, стрімким розширенням прав спортивних федерацій і самих спортсменів, що призвело до руйнації стрункої та ефективної системи радянського спорту (В.Н. Платонов, 1994-2004 [44]; С.И. Гуськов, 2000; М.М. Линец, 2000-2004). Особливою мірою це торкнулося спортивної боротьби, де на зміну жорсткому державному регулюванню прийшов процес хаотичного розвитку, нерегульованої взаємодії федерацій, клубів і спортсменів із зарубіжними командами, масовий перехід спортсменів для роботи у закордонних клубах

(В.Н. Платонов, 1994-2004 [44]; Ю.П. Мічуда, 1997-2005 [35]; Д.І. Голод 1997-2000 [6-12]). Все це призвело до послаблення збірних команд та різкого зниження їхніх досягнень на міжнародній арені.

У цьому відношенні вивчення тенденцій та закономірностей розвитку спортивної боротьби у світі, історії розвитку та сучасного стану в Україні є безсумнівно актуальним у плані розробки стратегії та конкретних заходів щодо вдосконалення організаційно-управлінської системи спортивної боротьби в Україні.

Об'єкт дослідження. Система організації та управління спортивною боротьбою в Україні.

Предмет дослідження. Соціально-економічні і нормативно-правові відносини спортивної боротьби в Україні, а також її організація управління.

Мета дослідження – визначення умов формування і розвитку спортивної боротьби в Україні.

Завдання дослідження:

1. На підставі аналізу літературних джерел дослідити становлення та розвиток спортивної боротьби у системі міжнародного спортивного руху (на прикладі греко-римської та вільної боротьби).

2. Дослідити систему організації і керування спортивною боротьбою в світі і в Україні.

3. Визначити основні тенденції розвитку спортивної боротьби в Україні.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: аналіз та узагальнення спеціальної літератури, документальних джерел і матеріалів Інтернет; соціологічні методи: бесіди, інтерв'ю, опитування; метод анкетування.

Практичне значення дослідження полягає в об'єктивній характеристиці стану спортивної боротьби в нашій країні, а також визначені тенденцій розвитку удосконалення організаційно-управлінської системи спортивної боротьби в Україні.

Матеріали роботи можуть бути використані в навчальному процесі під час викладання лекцій і проведення семінарських занять з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт», «Історія фізичної культури», «Історія спортивного та олімпійського руху» та «Теорія і методика викладання обраного виду спорту», у системі підвищення кваліфікації фахівців в галузі фізичного виховання і спорту, а також при прогнозуванні розвитку масової, олімпійської і професійної направленості спортивної боротьби в Україні.

Структура роботи. Дипломна робота викладена на 80 сторінках. Складається із вступу, 3 розділів, у яких викладені результати досліджень і їхнє обговорення, висновків, а також представлено 77 літературних джерел. Робота проілюстрована 2 рисунками і 1 таблицею.

ВИСНОВКИ

1. Комплексний аналіз літературних джерел і світової практики показав, що рівень розвитку спорту в країні залежить від ефективності системи управління, матеріально-технічного, фінансового та інших видів забезпечення. Зміни, що відбуваються в останні роки в спорті вищих досягнень, у міжнародному олімпійському русі вплинули і на організаційно-управлінську структуру спорту в Україні.

Ми не виявили робіт, які містять комплексні дослідження організаційних аспектів розвитку спортивної боротьби. Не дивлячись на розширення кола наукових проблем велика частина досліджень обмежується постановкою питання і не присвячена вирішенню їх на практиці. Аналіз спеціальної літератури дає підстави стверджувати, що боротьба має давню історію і є популярною у багатьох країнах Європи та світу.

2. В історії її розвитку виділяють три основні теорії походження: зародження і розвиток боротьби в Стародавній Греції, яка стала центром розвитку боротьби як виду спорту і батьківщиною Олімпійських ігор, розвиток спортивної боротьби в Стародавньому Римі, де вона відіграла роль найважливішого засобу воєнно-фізичної підготовки, була мистецтвом, вивчення якого було пов'язане з особливим способом життя та формування спортивної боротьби в Стародавньому Єгипті, де був різноманітний техніко-тактичний арсенал, спрямованість прийомів (захист, атака, контрприйом) і чітко розроблений режим ведення двобою борців.

Однак, дослідження, що проводились в Україні в області спортивної боротьби були присвячені визначенню мети, напрямків, завдань її функціонування в сучасній практиці і не носили комплексного характеру. З огляду на соціальну важливість спортивної боротьби як виду спорту, дані дослідження будуть сприяти подальшій її популяризації і розвитку на території України.

Розвиток спортивної боротьби, в основу якої закладено морально-етичні, філософські і гуманістичні норми, відіграли важливу роль в формуванні державних систем, а також в становленні фізичного виховання багатьох країн світу. Національні і культурні традиції зумовили формування різних напрямів спортивної боротьби, які мають свою філософію і особливості функціонування.

3. Система організації і управління спортивною боротьбою в Україні представлена як на рівні державних, так і на рівні громадських організацій з пріоритетом держави в формуванні і регулюванні відносин в ній. Система організації і управління боротьбою на міжнародному рівні представлена єдиною системою змагань, керівництво якою здійснює ФІЛА. Впровадження комерційних турнірів серії Golden Grand Prix (Золота серія Гран-прі) обумовили професіоналізацію спортивної боротьби на міжнародному рівні. Залежність формування національної організаційної системи спортивної боротьби від об'єктивних процесів її розвитку у світі і породжує необхідність врахування вказаних особливостей при реорганізації організаційно-управлінської структури, а також в розробці і вдосконаленні законодавчого і нормативно-правового забезпечення спортивної боротьби в Україні.

4. Реорганізація спорту вищих досягнень несе за собою і негативні зміни, і насамперед: зміна ціннісних орієнтувань спортсменів і тренерів, відсутність програм розвитку боротьби в Україні, зниження бюджетного фінансування, від'їзд висококваліфікованих спортсменів і тренерів в закордонні клуби, зниження рівня національного чемпіонату, а також невідповідність національної системи змагань світовим тенденціям розвитку.

Серед факторів, що визначають розвиток спортивної боротьби в Україні можна виділити зовнішні та внутрішні. До зовнішніх можна віднести: соціальні процеси (глобалізація й інтеграція суспільства), політика Міжнародного олімпійського комітету та діяльність Міжнародної аматорської федерації боротьби. Внутрішні фактори - це політико-ідеологічні і соціально-економічні.

5. На сьогоднішній день управління спортивною боротьбою здійснює ФІЛА, реформи, які вона проводить сприяють популяризації боротьби в усьому світі [60, 61]. Зміна правил та зменшення часу проведення поєдинків дозволила зробити боротьбу більш динамічним, різноманітним та видовищним видом спорту. Принциповий вплив сукупності вказаних факторів визначили і напрямок розвитку боротьби в Україні на сучасному етапі. Так, серед позитивних тенденцій її розвитку можна виділити: інтеграцію української боротьби в міжнародну систему, комерціалізацію виду спорту, залучення нових джерел фінансування, законодавче закріплення спорту (при відсутності механізмів реалізації правових норм). Проте, реорганізація спорту вищих досягнень несе за собою і негативні зміни, і насамперед: зміна ціннісних орієнтувань спортсменів і тренерів, відсутність програм розвитку боротьби в Україні, зниження бюджетного фінансування, від'їзд висококваліфікованих спортсменів і тренерів в закордонні клуби, зниження рівня національного чемпіонату, а також невідповідність національної системи змагань світовим тенденціям розвитку (зниження кількості дитячо-юнацьких змагань і відсутність комерційних стартів).

Формування міжнародної системи змагань, розвитку спорту вищих досягнень і масового спорту обумовлює необхідність реорганізації і вдосконаленні вказаної організаційно-управлінської системи спортивною боротьби в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми вдосконалення системи підготовки спортивних резервів: Теорит. і метод, аспекти: Тез. докл. XIV Всерос. наук.-практ. конф., Великі Луки, 11-14 жовтня 1994 р. ВНІФК. Москва, 1994. 177с.
2. Бойко В.Ф., Данько Г. В. Физическая подготовка борцов. Київ : «Олимпийская литература». 2004. 384 с.
3. Выписка из правил соревнований по борьбе, выпущенных ФИЛА в 1981 г. С. 5 (машинопись).
4. Галковский Н.М. Спортивная борьба. Н.М. Галковский, А. З. Катулин; Учебник для ИФК. Москва: ФиС, 1968. 232 с.
5. Годик М.А. Спортивная метрология: Учебник для ин-тов физ. культ. Москва: Физкультура и спорт, 1988. 192 с.
6. Голод Д.И. Особливості розвитку олімпійських видів спортивної боротьби в Україні в 80-ті та 90-ті роки. Молода спортивна наука України: збірник наукових статей аспірантів галузі фіз. культури та спорту: періодичне видання. Львівський ДІФК. Львів: ЛДІФК, 1999. Вил. 3. С 22-24.
7. Голод Д.И. Організаційні аспекти розвитку олімпійських видів спортивної боротьби в Україні у 90-ті роки. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2000. №1. С. 95-99, 100-103.
8. Голод Д.И. Организационно-педагогические аспекты развития олимпийских видов спортивной борьбы в Украине в 80-е - 90-е годы. / Д.И. Голод; Автореф. дис. канд. пед. наук: (24.00.01)НУФВСУ. Киев, 2000. С. 20 с, 187 с.
9. Голод Д.І. Організаційно-педагогічні аспекти розвитку олімпійських видів спортивної боротьби в Україні у 80-І-90-І роки. Автореф. дис. канд. пед. наук: (24.00.01). НУФВСУ. Київ, 2000. С. 18.
10. Голод Д.И. Розвиток олімпійських видів спортивної боротьби в Україні у 80-ті роки як соціального феномена. Теорія і методика фізичного

виховання і спорту: Науково-теоретичний журнал. Наук, кон-т В.М.Платонов; Гол. ред. Ю.М.Шкретій;). НУФВСУ. Київ: Олімпійська література, 1999. №1. С 92-96.

11. Голод Д.И. Соціально-економічні та організаційні проблеми розвитку спортивної боротьби в Україні. Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей аспірантів галузі фіз. культури та спорту: Періодичне видання. Львівський ДІФК. Львів: ЛДІФК, 2000. Вип. 4. С 86-87.

12. Голод Д.И. Роль коммерциализации в развитии олимпийских видов спортивной борьбы в Украине. Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сборник научных трудов. ХХПІІ. Харьков, 1999. №7. С. 15-18.

13. Гуманистические аспекты в Украинской спортивной политике. Проблемы проектирования региональных систем физического воспитания. Тез. Докл. Международной конференции. Тула 1997. 151 с.

14. Дончев И. Симфония на ковре. 1971. 92 с.

15. Дмитрук П.Ф. Борцы классического стиля на международной арене. Минск.: Беларусь, 1974. 205 с.

16. Эрцеган М 0 сокращении времени борьбы. Ежегодник. Спортивная борьба. Москва : ФиС, 1978. С. 74-76.

17. Игуменов В.М. Подливаев Б. А. Спортивная борьба. Учебник для студентов и учащихся факультетов (отделений) физ. восп. педагогических учеб. заведений. Москва: Просвещение, 1993. 67 с.

18. Карапетян А.С. Записки борца-тренера. / А.С. Карапетян. – М.: ФиС, 1960. – С. 176.

19. Кикнадзе А.В. Ветер с Олимпа. Москва: Московский рабочий, 1978. С. 114-118.

20. Ковтун Н.В., Столяров Г.С. Загальна теорія статистики: Курс лекцій. Київ: Четверта Хвиля, 1996. 144 с.

21. Когут И.А. Особенности организации учебного процесса в

начальных школах Украины. Современный олимпийский спорт и спорт для всех: VIII Междунар. Научн. Конгресс. Т.1. Алма-Аты, 2004 С. 285-286.

22. Купцов А.П. Спортивная борьба. [под общ. Редакцией]. Учебник для ИФК. Москва: ФиС, 1978. С. 3-27, 424.

23. Классическая и вольная борьба. Правила соревнований. Москва, ФиС, 1959. 114 с.

24. Классическая и вольная борьба. Правила соревнований. Москва: ФиС, 1963. 72 с.

25. Классическая и вольная борьба. Правила соревнований. Москва: ФиС, 1965. 84 с.

26. Классическая и вольная борьба. Правила соревнований. Москва: ФиС, 1970. 72 с.

27. Мазур А.Г. Борьба вчера и сегодня. Москва: ФиС, 1981. 237 с.

28. Медведь А.В., Кочурко Е.И. Совершенствование подготовки мастеров спортивной борьбы. Минск: Полымя, 1985. С. 3-5.

29. Матвеев С.Ф., Щербашин Д.С. Олимпийское образование в учебных заведениях Украины: проблемы и пути внедрения. Современный олимпийский спорт и спорт для всех: VIII международный научный конгресс. Т. 1. Алма-Аты, 2004. С. 31-33.

30. Матвеев С.Ф., Голод Д.И. Организационно-управленческие направления подготовки в олимпийских видах борьбы в новых социальных условиях Украины. Физическая культура, спорт и здоровья: Собрание научных работ. Харьков 1997. С143-144.

31. Матвеев С.Ф., Голод Д.И. Роль нормативно правовых документов в развитии олимпийских видов борьбы в Украине в 90-е годы. Физическое воспитание спорт и культура. Здоровье в современном обществе: Собрание научных работ. Луцк, 1999. С 28-32.

32. Матвеев С.Ф., Голод Д.И. Спортивная подготовка в олимпийских видах борьбы: изменения и направления совершенствования. Олімпійський спорт і спорт для всіх: 9 міжнародний науковий конгрес, присвячується 75-

річчю НУФВСУ: Тези доповідей. Ред. В.М.Платонов та ін. Київ: Олімпійська література, 2005. 386 с.

33. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. / Ю.П. Мічуда; Видавництво НУФВСУ «Олімпійська література». 2007. 212 с.

34. Мягченков П.И. Классическая и вольная борьба. Москва: ФиС, 1984. 240 с.

35. Начинская СВ. Основы спортивной статистики. К.: Вища шк., 1987. 189 с.

36. Новиков А.А., Колесов А.И. Система подготовки борцов с учетом их квалификации и возраста. Спортивная борьба. Москва: ФиС, 1972. С. 5.

37. Офіційний сайт Асоціації спортивної боротьби України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrwrestling.com/>

38. Павлов С.Л. Олимпийская энциклопедия. Москва: Советская энциклопедия, 1980. (Первая русская Олимпиада. Правила по борьбе и тяжелой атлетике. Киев, 1913. 415с).

39. Павлов С.Л., Олимпийская энциклопедия. Москва: Советская энциклопедия, 1980. 415 с.

40. Петров Р., Добрев Д., Берберов П., Маккавеев О. Свободна и классическа борба. Усовершенствоване на технико-тактического мастерство на бореца. Учебник для ВИФ. София: Медицина и физкультура. 1977. 351 с.

41. Пономарев Н.И. Возникновение и первоначальное развитие физического воспитания. Москва: ФиС, 1970. С. 7.

42. Платонов В.Н. Гуськов С. И. Профессиональный спорт. Київ: Олимпийская литература, 2000. 392 с.

43. Преображенский С. Забот полон рот. О подготовке к соревнованиям по вольной борьбе к Олимпийским играм. Москва: ФиС, №2. 1967. С. 34-36.

44. Petrov Rayko. 100 years of Olympic wrestling. This history of Olympic wrestling is dedicated to the 100th anniversary of modern Olympic Games. Budapest: FILA, 1997. 160 с.

45. Свищев І.Д. Актуальні проблеми спортивної боротьби: спорт,

единоборств, протиборств і спорт. Іграх. Сб. наук.-метод, ст. вик. 9 Рос. держ. ін.-т. фіз. культури, спорту і туризму, Каф. теорії і методики боротьби і східних единоборств. Москва: СпортУніверПрес, 2003. 80 с

46. Сорокин Н.Н. Спортивная борьба. Учебник для ИФК. Москва: ФиС, 1960. 193 с.

47. Тотоонти И.Х. Все о вольной борьбе (1904-1996 гг.). Владикавказ: «Проект-Пресс», 1997. 256 с.

48. Хавин Б.Н. 500 вопросов и ответов об Олимпийских играх. Москва: ФиС, 1971. 175 с.

49. Хавин Б.Н. Все об Олимпийских играх. Москва: ФиС, 1979. 607 с.

50. Хассаи Али Абдель. Древний Египет - колыбель спортивной борьбы. Теория и практика физической культуры. 1970, № 6. С. 73-75.

51. Чесноков Б.М. Выступлений советских борцов на международной арене. ТИПФК, 1956. Т. XIX, (вып. 7. С. 502-506).

52. Чесноков Б.М. Спортивная борьба. Москва: ФиС, 1954. 420 с.

53. Шанин Ю.В. Герои античных стадионов. Москва: ФиС, 1979. 141 с.

54. Штольц А. Новейшая свободная борьба. С. Петербург, 1912. Сотрудник. С. 69.

55. Штейнбах В.Л. Спортсмены социалистических государств на международной арене. Москва: Физкультура и спорт, 1974. 303 с.

56. Шитова Н.А. Рынок и маркетинг в сфере физической культуры и спорта. Теория и практика физ. культуры. 1991. № 9. С. 13-17.

57. Шитова Н.А. Структура и функции отрасли физическая культура и спорт. Теория и практика физ. культуры. 1997. №6 С. 46-47.

58. Ярыгин И.С. Суровые мужские игры. Красноярск: ККИ, 1995. 192 с.

59. Документ "Ліцензійні умови провадження фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності; організації та проведення спортивних занять професіоналів та любителів спорту, діяльності з підготовки спортсменів до змагань з різних видів спорту, визнаних в Україні" N 58/852 від 02.04.2001

60. Закон України "Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні" № 598 від 22.10.1999.
61. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 14.12.93 р.
62. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 3 «Державне регулювання фізичної культури і спорту» № 1453-III від 10.02.2000 р.
63. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 21 «Національні збірні команди» від 14.12.93 р.
64. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 28 «Фінансове забезпечення фізичної культури і спорту» N 770-XIV від 18.06.99.
65. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 29 «Матеріально-технічне забезпечення фізичної культури і спорту» N 770-XIV від 18.06.99.
66. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 30 «Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту» N 770-XIV від 18.06.99.
67. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 33 «Самоврядування у сфері фізичної культури і спорту» N 770-XIV від 18.06.99.
68. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 34 «Спортивна федерація» N 770-XIV від 18.06.99.
69. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» ст. 36 «Господарська та інша комерційна діяльність, спрямована на розвиток фізкультури і спорту» від 14.12.93 р.
70. Наказ Мінмолодьспорту від 19.07.1994 р. №2130 "Про затвердження Положення про кваліфікаційні категорії тренерів – викладачів із спорту та порядок їх присвоєння". Реєстр Міністерства юстиції України від 12.10.1994 р. № 245.
71. Наказ Державного комітету України з фізичної культури і спорту "Про затвердження нормативних та інших документів щодо надання всеукраїнським громадським об'єднанням фізкультурно-оздоровчої та спортивної спрямованості статусу національної спортивної федерації" від 31.08.1999 р. № 1740.

72. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки» (від 31 серпня 2011 р. N 828-р).

73. Реєстрація в Міністерстві юстиції України від 26.02.97 р. №53/1857, положення «Про умови й порядок присвоєння громадським організаціям фізкультурно-оздоровчої й спортивної спрямованості або їхніх об'єднань статусу національних спортивних федерацій», затверджено Наказом Мінсім'ямолодьспорт України від 10.02.97 р. № 254.

74. Реєстрація в Міністерстві юстиції України № 1031 від 29.04.1998р, «Ліцензія Державного комітету з питань фізичної культури й спорту» № 2188820.

75. Указ Президента України "Про державну підтримку розвитку фізичної культури і спорту в Україні" від 22.06.1994 р. № 334.

76. Указ президента України, положення «Про Державний комітет України з фізичної культури і спорту», від 14.11.96 р. № 1078/96.

77. Указ президента України «Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту до 2016 р.» від 28.09.04 р. № 1148